

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci

žalobkyně: **M. V.**
zastoupena JUDr. Jiřím Miketou, advokátem
sídlem Jaklovecká 1249/18, 710 00 Ostrava – Slezská Ostrava

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem 150 00 Praha 5, Křížová 25

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 9. 2023, o invalidní důchod

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalované ze dne 8. 9. 2023 č. j. X, jímž byly zamítnuty její námitky proti rozhodnutí ČSSZ ze dne 1. 6. 2023 č. j. X, kterým byla zamítnuta žádost žalobkyně o invalidní důchod a uvedené rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo potvrzeno. Žalobkyně považuje rozhodnutí

žalované za nesprávné a nezákonné. Je přesvědčena, že ani jeden z posudků, které byly před správními orgány vypracovány, a z nichž žalovaná vycházela ve svém rozhodnutí, nevyhodnotil správně míru poklesu pracovní schopnosti, který má žalobkyně v důsledku dlouhodobých setrvalých zdravotních obtíží. Podle žalované je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti zdravotní postižení uvedené v kapitole X (Postižení dýchací soustavy), oddíl B (Dolní dýchací cesty), položka 3b (Astma - astma pod částečnou kontrolou) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které se stanovuje procentní rozmezí míry poklesu pracovní schopnosti 20 – 40 %. Žalobkyně nesouhlasí s tím, že právě toto onemocnění její pracovní schopnost omezuje nejvíce. I kdyby tomu tak bylo, znalec, a tedy i žalovaná, nesprávně dovedl pokles pracovní schopnosti o pouhých 30 %. Žalobkyně je přesvědčena, že její pracovní schopnost je omezena podstatně více, a to také s ohledem na zjevnou tendenci zhoršování jejího zdravotního stavu, a že se žalovaná dostatečně nevypořádala s námitkou postupného zhoršování jejího zdravotního stavu. K tomu v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí uvedla argumentaci, která podle ní není ve skutečnosti reakcí na její námitky, nýbrž jde pouze o obecná konstatování ke způsobu hodnocení zdravotního stavu žadatele o důchod. Žalobkyně dále uvedla, že se žalovaná s námitkou vlivu zhoršování zdravotního stavu na hodnocení pracovní schopnosti nevypořádala, a proto považuje rozhodnutí za nepřezkoumatelné. Je přesvědčena, že soud po provedení navrhovaného dokazování zjistí jiný skutkový stav, než jaký vzaly za základ svého rozhodnutí správní orgány, zjistí tedy takový pokles její pracovní schopnosti o nejméně 35 %. Žalobkyně konstatovala, že pokles její pracovní schopnosti dosahuje nejméně 35 %, a proto jí vznikl při splnění ostatních podmínek nárok na invalidní důchod. Žalobkyně na závěr shrnula, že nedostatek důvodů rozhodnutí spatřuje v tom, že se žalovaná nevypořádala s její námitkou setrvalého zhoršování zdravotního stavu. Další vady řízení spatřuje v nedostatečném posudkovém zhodnocení jejího zdravotního stavu, neboť žalovaná si neoprátila ve správním řízení takové důkazy, které by prokázaly skutečný stav věci.

2. V doplnění žaloby ze dne 27. 12. 2023 žalobkyně uvedla, že je přesvědčena, že pokles její pracovní schopnosti přinejmenším dosahuje 35 %, a vznikl jí proto nárok na invalidní důchod prvního stupně. Nad rámec tvrzení uvedených v žalobě uvádí, že již dříve jí byl přiznán invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Stalo se tak na základě rozhodnutí žalované ze dne 3. 11. 2014, č. j. X. Toto rozhodnutí žalovaná učinila na základě znaleckého posudku MUDr. Š. ze dne 23. 9. 2014. Jako příčina invalidity byla konstatována carcinoma corporis uteri a následný stav po gynekologické operaci ze dne 26. 7. 2013. Ztráta pracovní schopnosti žalobkyně podle tohoto posudku činila 40 %. Na základě posudku téhož lékaře ze dne 10. 9. 2015 pak žalovaná rozhodla o odnětí invalidního důchodu, neboť posudkový lékař konstatoval, že žalobkyně má dlouhodobě zhoršený zdravotní stav pro stejnou diagnózu, avšak s ohledem na léčbu je ztráta pracovní schopnosti u žalobkyně spatřována toliko v hodnotě 25 %. Rozhodnutí žalované č. j. 705 619 5091 je ze dne 22. 9. 2015. Po neúspěšném námitkovém řízení žalobkyně podala proti rozhodnutí žalované u zdejšího soudu žalobu, kterou soud rozsudkem ze dne 31. 8. 2016, č. j. 20 Ad 1/2016, zamítl. Soud vycházel především z posudku posudkové komise MPSV ČR v Ostravě ze dne 17. 6. 2016 a doplňujícího posudku ze dne 27. 7. 2016. Žalobkyně poté znovu opakovaně žádala o přiznání invalidity, avšak nárok na invalidní důchod jí nebyl přiznán, přičemž její zdravotní stav se neustále zhoršuje. Žalobkyně poukazuje na zhoršující se zdravotní stav a komplex jejích zdravotních postižení a odkazuje na ustanovení § 3 vyhlášky č. 359/2009 Sb. Žalobkyně je

přesvědčena, že toto ustanovení mělo být v jejím případě aplikováno. Zatímco podle posudku posudkové komise MPSV ČR v Ostravě ze dne 17. 6. 2016 a doplňujícího posudku ze dne 27. 7. 2016 vyplývá ztráta pracovní schopnosti žalobkyně v rozmezí 15 – 25 % a komise ztrátu ohodnotila v dolní hranici rozmezí, tj. 15 %, z posudku pořízeného v rámci námitkového řízení již vyplývá, že ztráta její pracovní schopnosti je vzhledem k povaze zdravotního pojištění v rozmezí 20 – 40 %, a že skutečný pokles činí 30 %. Subjektivně žalobkyně trpí značnými bolestmi páteře a pouze injekce pomohou na jejich uvolnění. Co půl roku se podrobuje rehabilitacím, avšak po nich pociťuje jen mírné a přechodné zlepšení. Absolvovala kurz práce na počítači. Po jeho ukončení v roce 2018 začala mít problémy při dlouhém sezení a problém s kostrčí až do páteře. Při blokaci krční páteře má závratě. Po prodělaném covidu v roce 2020 má podstatně větší dýchací komplikace, dále bolesti kloubů a začínající osteoporózu. Došlo i ke zhoršení jejího zraku až o tři dioptrie. Nově musí používat tejpý pro lepší průtok lymfy a proti otokům, protože lymfedém je nevyléčitelná komplikace onkologického onemocnění a její léčba vyžaduje trvalou péči kompresemi.

3. Žalovaná v písemném vyjádření navrhla zamítnutí žaloby. Citovala příslušnou právní úpravu, závěry posudků lékařky OSSZ Karviná a lékařky LPS ČSSZ Ústí nad Labem, které považuje za objektivní.
4. Ze správního spisu bylo zjištěno, že dne 15. 3. 2023 požádala žalobkyně o invalidní důchod. Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 1. 6. 2023 č. j. X byla žádost žalobkyně o invalidní důchod zamítnuta. Podkladem byl posudek lékařky Okresní správy sociálního zabezpečení Karviná, podle něhož z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla pracovní schopnost žalobkyně toliko o 30 %. V uvedeném posudku o invaliditě ze dne 22. 5. 2023 posuzující lékařka konstatovala, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně je „astma bronchiale pod částečnou kontrolou s norm. spirometrií, chron. žilní nedostatečnost DKK, C1a lymfedém DKK“, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti. Posuzující lékařka uvedla, že od posledního posouzení v 3/2021 nedochází k podstatné změně zdravotního stavu. T. č. v popředí zdravotních potíží „astma bronchiale a VAS páteře. CHZI DKK a lymfedém zlepšen“. Zdravotní postižení hodnotila posuzující lékařka dle kapitoly X., odd. B, položky 3b) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které stanovila z rozmezí 20 – 40 % míru poklesu pracovní schopnosti 30 %, a to i s přihlédnutím k dalším zdravotním potížím.
5. Proti označenému rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 1. 6. 2023 podala žalobkyně námitky, o nichž žalovaná rozhodla žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 8. 9. 2023 č. j. X. Námitky zamítla a rozhodnutí ČSSZ ze dne 1. 6. 2023 č. j. X potvrdila. Žalovaná vycházela z posudku o invaliditě vypracovaného posudkovou lékařkou LPS ČSSZ Ústí nad Labem dne 14. 8. 2023, která v odůvodnění uvedla, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je astma bronchiale středně těžké perzistující, eosinofilní, t. č. pod částečnou kontrolou. Posuzující lékařka po prostudování zdravotnické dokumentace konstatovala, že posouzení na I. instanci proběhlo v souladu s platnými předpisy sociálního zabezpečení a neshledala medicínské důvody ke změně posudkového závěru, který tímto potvrdila. Posuzující lékařka uzavřela, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole X., odd. B, položce 3b) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které stanovila míru poklesu pracovní schopnosti 30 %.

6. Z posudku Posudkové komise MPSV ČR v Ostravě ze dne 8. 3. 2024, který si zdejší soud vyžádal v tomto řízení, bylo zjištěno, že k datu vydání napadeného rozhodnutí, tj. k datu 8. 9. 2023, žalobkyně nebyla invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Nešlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 %. Posudek posudkové komise, která zasedala ve složení předseda komise MUDr. et MUDr. V. H., MUDr. S. K. – odbornost interní lékařství a tajemnice Bc. G. K. obsahuje výčet podkladů, z nichž posudková komise vycházela, diagnostický souhrn, zjištění ze stěžejních lékařských nálezů a z objektivního nálezu při jednání komise a posudkové hodnocení. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším odpadem na pokles pracovní schopnosti je astma bronchiale středně těžké perzistující, t. č. pod částečnou kontrolou. Posudková komise uvedla, že u žalobkyně dle plicního vyšetření je astma pod částečnou kontrolou a míru poklesu pracovní schopnosti stanovila dle kap. X., oddílu B, pol. 3b) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., s procentním rozpětím 20 – 40 %. U žalobkyně odpovídá dle komise tíže onemocnění číselné hodnotě dolní hranice procentního intervalu, neboť je u ní v současné době funkční vyšetření plic v normě. Trvalou medikaci užívá jen antihistaminikum p. o., jinak medikaci stran dušnosti jen dle potřeby, dané odpovídá spirometrii bez zřejmé patologie. Vzhledem k dalším komorbiditám a dělnickému povolání zvolila posudková komise středovou hodnotu 30 %. Posudková komise již dále nezvyšovala o 10 %, neboť v daném případě není pokles pracovní schopnosti žalobkyně větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny. A současně již byla posudkovou komisí vzhledem k dalším komorbiditám a dělnickému povolání zvolena středová hodnota 30 %. Posudková komise dále uvedla, že dle zprávy plicního lékaře MUDr. T. S. ze dne 29. 8. 2022 objektivně beze změny, Spo2 98 %. Spirometrie VC 98 %, FEV1 96 %. Bez poruchy klidové ventilace, neobstrukční tvar křivky, bez známek obstrukce v periferních cestách dýchacích. Konstatováno astma bronchiale středně těžké perzistující, eosinofilní t. č. pod částečnou kontrolou. Dle zprávy plicního lékaře MUDr. T. S. ze dne 29. 5. 2023 aktuálně užívá pravidelně Xados, dle potřeby Beroudal sprej, po něm dojde ke zklidnění dušnosti, Trelegy už neužívá, nechybí jí. Rentgen plic 14. 12. 2022 bez patologie. Objektivně beze změn. Spirometrie VC 90 %, FEV1 95 %. Resumé: bez poruchy klidové ventilace, neobstrukční tvar křivky, bez známek obstrukce. Obdobně dle nálezu z pneumologické ambulance MUDr. T. S. ze dne 29. 11. 2023. Závěr: astma bronchiale středně těžké perzistující pod částečnou kontrolou. Objektivně dýchání sklípkové bez vedlejších fenoménů, akce pravidelná, ozvy ohraničené. Saturace 97 %. Dne 10. 10. 2023 byla vyšetřena odborným neurologem. Diagnóza byla stanovena: recidivující vertebrogenní algický polytopní syndrom. Doporučeno šetření páteře, rehabilitace, nedoporučuje se zvedání a nošení těžkých břemen. Což jsou obecná doporučení, která se týkají onemocnění páteře a nevyplývá z nich funkční omezení. Dle objektivního nálezu daného neurologa se jedná o funkčně lehčí postižení více úseků páteře, tedy polytopní blokády s omezením pohyblivosti, svalové dysbalance, porucha statiky a dynamiky páteře s občasnými projevy kořenového dráždění, s recidivujícím lehkým neurologickým nálezem. Žalobkyně zmiňuje starší hodnocení invalidity, které však vycházelo v té době z aktuálního zdravotního stavu při léčbě karcinomu corporis uteri. Nyní však dle nálezu z gynekologie MUDr. P. H. ze dne 9. 5. 2023 resumé: nyní trvá remise choroby. Posudková komise dále uvedla, že žalobkyně byla při jednání komise přešetřena přítomným internistou: k jednání posudkové komise přišla bez opory a bez pomůcek. Bez algických projevů, obj. bez klidové dušnosti, bez cyanózy, při konverzaci se nezadýchává, předklon 15 cm, Thomayer 15 cm od

podložky, dýchání oboustranně čisté, bez vedlejších fenoménů, akce srdeční pravidelná, hybnost v kyčli ve všech směrech bez omezení, při terminální rotaci udává bolestivost, kolenní klouby bez otoků, hybnost oboustranně bez omezení, Lassegue vpravo 90st., negat., vlevo udává lehkou bolestivost při dotažení v 90st. Dané objektivní vyšetření jednoznačně odpovídá zařazení a výsledku posouzení posudkové komise. Posudková komise uzavřela, že po prozkoumání veškeré přiložené zdravotní dokumentace a lékařských zpráv, námitkám žalobkyně nelze vyhovět. Posudkovou komisí byly také pečlivě prostudovány a zohledněny nově přiložené lékařské zprávy, které však dle posudkové komise nepřinášejí posudkově nové významné skutečnosti. Dle posudkové komise není ve zdravotní dokumentaci doložené trvalé posudkově významné zhoršení zdravotního stavu žalobkyně. Posudková komise hodnotila shodně s lékařkami OSSZ, ČSSZ se závěrem, že žalobkyně není invalidní dle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost pouze o 30 %.

7. Žalobkyně žádné výhrady k uvedenému posudku nevznesla.
8. Soud konstatuje, že stěžejní otázkou bylo posouzení zdravotního stavu žalobkyně. Soud byl proto povinen vyžádat si odborný lékařský nález. V soudním řízení ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav ve vztahu k určení invalidity a jejího stupně Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR prostřednictvím svých posudkových komisí, jak plyne z ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Tato komise je oprávněna nejen k celkovému posouzení zdravotního stavu a zachované pracovní schopnosti žalobkyně, ale také k posouzení schopnosti soustavné výdělečné činnosti a k zaujetí posudkového závěru o invaliditě, jejím vzniku, trvání a zániku. Posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudkový závěr by měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity závisí především (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Ads 23/2018 – 37).
9. Krajský soud dále považuje za nutné zdůraznit, že posudkové lékařství je specializované medicínské odvětví a podřazení zjištěného postižení zdravotního stavu pod příslušnou položku vyhlášky pro posuzování invalidity může provést pouze odborník z této oblasti. Jeho činnost nemůže nahradit soud, ale ani lékař s jinou specializací, který nemá odborné předpoklady pro hodnocení zdravotního stavu podle vyhlášky o posuzování invalidity. Je rovněž třeba zmínit, že pokles pracovní schopnosti se posuzuje vzhledem k profesi (viz rozsudek NSS č. j. 5 Ads 37/2003 – 92).
10. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy komise vyhodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a

položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí, včetně případného navýšení podle § 3 této vyhlášky.

11. Jak bylo uvedeno výše, správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává, ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise je úplný a přesvědčivý (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 13/2003 – 54), případně zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena.
12. Krajský soud při hodnocení posudku posudkové komise dospěl k závěru, že posudek podaný PK MPSV ČR v Ostravě je úplný a přesvědčivý. Posudková komise přesvědčivě vysvětlila, jaké zdravotní postižení žalobkyně je rozhodující příčinou jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, včetně jeho hodnocení v rámci kategorizace dle přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Současně komise vysvětlila, jak byly při posuzování invalidity žalobkyně zohledněny její další zdravotní potíže a profesní zařazení. Shodně s lékařkou OSSZ i se závěrem LPS ČSSZ za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti označuje astma bronchiale středně těžké perzistující, t. č. pod částečnou kontrolou dle kapitoly X., oddílu B, položky 3b) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Shodně také hodnotila středovou hodnotou 30 % z rozmezí 20 – 40 %, a to vzhledem k dalším komorbiditám a dělnickému povolání žalobkyně. Pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 % a jestli pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Komise dospěla k závěru, že žalobkyně nebyla k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní. Posoudila zdravotní stav žalobkyně a jeho vliv na pracovní schopnost v celém rozsahu. Členem posudkové komise byl i lékař s odborností interní lékařství. Komise řádně zdůvodnila své závěry, neignorovala další zdravotní postižení žalobkyně, ale zohlednila je, což promítla do stanovení míry poklesu pracovní schopnosti. A řádně odůvodnila, proč již dále procentní míru nezvyšovala.
13. Při přezkoumání rozhodnutí soud respektoval ustanovení § 75 odst. 1 a 2 s. ř. s., vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu a rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů.
14. V případě zhoršení zdravotního stavu žalobkyně může podat novou žádost o změnu výše invalidního důchodu u České správy sociálního zabezpečení, přičemž na tento následný vývoj jejího zdravotního stavu pak bude reagováno novým posudkovým zhodnocením.
15. Podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Vzhledem k tomu, že u žalobkyně v takovém rozsahu pokles pracovní schopnosti prokázán nebyl, nebylo možno žalobkyni považovat za invalidní i přes zjištěný dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav.
16. Soud na základě shora uvedeného žalobu jako nedůvodnou ve smyslu § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
17. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobkyně ve věci úspěch neměla a žalovaná ze zákona nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 9. 4. 2024

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně